

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 11 (13)
2025**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 11-son 2025 yil

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

11

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2025

MUNDARIJA

Жанназарова Г.К., Кодиржонов Ш., Миркомиллов Д. Инфраструктура экологии: мировой опыт и перспективы для Узбекистана.....	7
Бабаханова Д.Р. Цифровая трансформация промышленности: инновации, которые определяют будущее.....	15
Raxmatullaev A.X. Neft-gaz sanoati korxonalarining samaradorligini oshirishda investitsion faoliyatni takomillashtirish.....	18
Кадинова Д.Ш. Фосфогипс чиқиндисиди асосиди олиндиган гипсли боғловчининг техник-иктисодий самарадорлик кўрсаткичлари.....	22
Исраилова Д.К. Иқтисодиётда аёллар бандлигини ташкил этишга назарий қарашлар...	24
Мирсаидова Ш.А. Зарубежный и отечественный опыт повышения эффективности строительных компаний.....	29
Солиева Г.А. Туризм и цифровые технологии.....	35
Қобиллов Ш. Янги Ўзбекистоннинг “Яшил” тараққиёт йўли” — хавфсизлик ва фаровонлик омили.....	39
Boboyev A.Ch. Hududlarda agrosanoat majmuasini klaster asosida ishlab chiqarishini tashkil etish	46
Жураханов М.Э. Концептуальные основы устойчивого развития малого бизнеса и предпринимательства Узбекистана.....	50
Ismatov R.O. Sanoat korxonalarida innovatsion faoliyatni boshqarish tizimini samaradorligini oshirish.....	55
Шокирова Г.М. Суть и особенности управления цифровым маркетингом и его значимость для организации бизнес-процессов на промышленных предприятиях.....	60
Anafiyyayev A.M. Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda sanoat tarmog'i salohiyatining roli.....	65
Mirzayev S.A. O'zbekiston qurilish sanoatida strategik boshqaruv.....	69
Sattikulova G.A. To'qimachilik sanoatini rivojlantirishni hududiy xususiyatlari yuzasidan ilg'or xorij tajribasi.....	72
Ubaydullaev K. Qoraqalpog'iston Respublikasi qishloq xo'jaligida moddiy-texnika resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish zahiralari.....	76
Quvondiqova G.S. “International experience: the interrelationship between industrial investments and economic growth”.....	80
Сапаров И.Ў. Европа иттифоқининг рақамли платформаларни тартибга солиш тажрибаси: Digital Markets Act (DMA) ва Digital Services Act (DSA).....	84
Saidaxmedov N.X. Raqamli texnologiyalar asosida yengil sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirish mexanizmlari.....	90
Pardayev T.N., Jo'rayev J.J., Usmonov Sh.E. Bojxona to'lovlaridan beriladigan imtiyozlarning samaradorligini oshirish yo'llari.....	94
Eraliev A.A. Efficient utilization of digitalization to enhance productivity in Uzbekistan's enterprises.....	99
Соҳибназаров А.А. Ўзбекистонда исломий молия тизимининг шаклланиши ва ривожланиш босқичлари: хронологик ёндашув.....	103
Karimova N.Y. Raqamli transformatsiya va mehnat unumdorligi o'sishining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri: O'zbekiston misolida empirik tahlil.....	107
Usubjonov Z.V. Bank xizmatlari bozorini rivojlanishda marketing strategiyalaridan foydalanish.....	110
Jo'raboyev H.X. Analysis of economic and financial indicators of small business entities in the construction sector.....	113
Ziyodullaev S.M. Modern approaches to reducing liquidity risk in managing bank passive operations and harmonization with international standards.....	117
Хайдаров Х.У., Рахмонов Д.Р. Молиявий инқироз оқибатлари ва уларни олдини олиш чора-тадбирлари ахамияти.....	120

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 11-son 2025 yil

Achilov A.N. Aktuar uslublarning aktualligi.....	125
Berdiyarov B.T. O‘zbekiston tijorat banklari uchun sun’iy intellektga asoslangan kredit riski va likvidlikni boshqarish.....	127
Nishonboyev D.E. Directions for improving the business environment in Uzbekistan.....	132
Юлдашева Г. Основные направления повышения эффективности управления деятельности предприятий оптовой (розничной) торговли.....	136
Jumanazarova G. Investitsion siyosatni amalga oshirishda xorij tajribasi.....	138
Амбарцумян А.А. Некоторые проблемы внедрения возобновляемых источников в генерацию энергии.....	142
Yangiboyev U.A. Chakana savdo tarmoqlarini raqamlashtirish yo‘nalishlari	146
Холматов Б., Абдукаххорова З. Ижтимоий давлат моделлари	150
Mambetjanov Q.Q. Kambag‘allikni qisqartirishda inson kapitali omilidan samarali foydalanish yo‘nalishlari	154
Nigmatova D.Z., Amanov E.G’. Talant management tizimi – inson resurslarini boshqarishda innovatsion yondashuv sifatida	159
Xalmirzayev A.A., Shodiyeva N.H. Agroturizmni rivojlantirishning xalqaro tajribalari va undan O‘zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	162
Normurodov X.E., Abduxalilov S.A. O‘zbekiston iqtisodiyotining barqaror o‘shida inson kapitalining ahamiyati	167
Мусаева Д.Д. Основные принципы и подходы к стратегическому управлению	172
Гайбуллаев Ф. Коррупциядан қарши мурасасиз муҳит яратиш борасида кенг қўламли ислохотлар стратегияси.....	175
Mirzayev B.S. Bank sektorida kredit xavflarini baholashning yangi usullari: PD–LGD–EAD integratsiyalashgan modeli.....	180
Ruzmanov Sh.U. Oziq-ovqat korxonalari mahsulotlari raqobatbardoshligini boshqarish samaradorligini baholash usullari.....	183
Xasanova X.F. Islomiy moliyalashtirishda buxgalteriya hisobi va audit tekshiruvlarini uyg‘unlashtirish.....	187
Baxtohunova D.N. Mijoz - bank uchun emas, bank- mijoz uchun. (Mijozning o‘rniga o‘zingiz o‘tiring...).....	191
Ikromov A.Sh. Yangi O‘zbekistonda oziq-ovqat korxonalarida mahsulot raqobatbardoshligini boshqarish amaliyotini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash xususiyatlari.....	195
Abdumo‘minov A.A. Sanoat korxonalari raqobatbardoshligiga ta’sir etuvchi omillar.....	200
Murtazayev I.B. Zarafshon mintaqasida agrar salohiyat va qayta ishlash infratuzilmasini rivojlantirishning oziq-ovqat xavfsizligiga ta’siri.....	207
Абдухамидова Ф.Б. Факторы, влияющие на намерение пользователей оформлять цифровые подписки.....	212
Juraev D.A. Sanoat korxonalari ishlab chiqarish samaradorligini oshirish.....	215
Захирова Г.М. Ўзбекистонда тиббий туризмни ривожлантириш масалалари.....	218
Tursunov M.B. Tadbirkorlik risklarining mohiyati, mazmuni va turlari.....	223
Danabekov A.S. Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish - davlat siyosatining ustuvor masalasi sifatida.....	230
Кадырова И.В. Работы особенности регионального туристического кластера.....	233
Ro‘zimatova Sh.B. Xorazmda gastronomik turizmni rivojlantirish.....	237
Doniyev Sh.O’. Global iqtisodiy integratsiya sharoitida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar jalb qilish: mavjud imkoniyatlar hamda to‘siqlar.....	240
Давлетов Ж.М. Зарубежный опыт управления качеством пассажирских перевозок на железнодорожном транспорте.....	244
Aripov O.A. Sharqda buyuk mutafakkirlarning asarlarida «tadbirkorlik» tushunchasi mohiyatining yoritilishi.....	248
Turebekov A.A. Jahon bozor iqtisodiyotida ishlab chiqarish xarajatlarini tartibga solishning nazariy jihatlar.....	253

предприятия в целом. Таким образом, оценка эффективности коммерческой деятельности является неотъемлемой частью хозяйственной деятельности торгового предприятия, которая дает представление об уровне его адаптации к рыночным условиям, позволяет сформировать стратегию и тактику поведения. Для оценки эффективности коммерческой деятельности предприятия торговли чаще всего используют систему определенных показателей, отражающих внутреннюю эффективность коммерческой деятельности предприятия торговли и результативность его функционирования во внешней среде. Повышенное внимание уделяется оценке уровня качества обслуживания покупателей как одной из составляющих конкурентоспособности, а, следовательно, и эффективности функционирования предприятия оптовой (розничной) торговли в целом. Предложенная в этой главе методика используется при анализе и изучении коммерческой деятельности объекта исследования во второй главе бакалаврской работы. Результаты комплексного экономического анализа будут являться основой для принятия обоснованных управленческих решений по улучшению торгово-хозяйственной деятельности предприятия.

Список использованной литературы:

1. Бердникова, Т. Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия [Текст]: учеб. пособие для вузов / Т. Б. Бердникова. – Москва: Инфра-М, 2013.
2. Брагина Л.А, Данько Т.П. Организация и управление торговым предприятием: Учебник. / Под общ. - М: ИНФРА-М, 2016.

UDK: 338.2

INVESTITSION SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHDA XORIJ TAJRIBASI

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РЕАЛИЗАЦИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ

FOREIGN EXPERIENCE IN IMPLEMENTING INVESTMENT POLICY

Jumanazarova Gulzoda

O‘zMU Iqtisodiyot fakulteti 2-kurs magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada investitsion siyosatning mazmuni, uning mamlakat iqtisodiy rivojlanishidagi o‘rni hamda xorijiy mamlakatlar tajribasi asosida samarali amalga oshirish yo‘llari tahlil qilinadi. Jahon amaliyotida investitsion siyosatni shakllantirishda qo‘llanilayotgan ilg‘or mexanizmlar, jumladan, davlat-xususiy sheriklik tizimi, soliq va bojxona imtiyozlari, innovatsion infratuzilmani rivojlantirish orqali investorlar uchun qulay muhit yaratish tajribalari o‘rganilgan.

Kalit so‘zlar: investitsion siyosat, xorij tajribasi, investitsion muhit, davlat-xususiy sheriklik, iqtisodiy o‘rish, investitsiyalarni jalb etish.

В статье анализируются содержание инвестиционной политики, её роль в экономическом развитии страны и пути её эффективной реализации на основе опыта зарубежных стран. Исследованы передовые механизмы формирования инвестиционной политики, используемые в мировой практике, включая систему государственно-частного партнёрства, налоговые и таможенные льготы, а также опыт создания благоприятной среды для инвесторов посредством развития инновационной инфраструктуры.

Ключевые слова: инвестиционная политика, зарубежный опыт, инвестиционный климат, государственно-частное партнерство, экономический рост, инвестиционная привлекательность.

This article analyzes the content of investment policy, its role in the country's economic development, and ways to effectively implement it based on the experience of foreign countries. The advanced mechanisms used in world practice to form investment policy are studied, including the public-private partnership system, tax and customs privileges, and the experience of creating a favorable environment for investors through the development of innovative infrastructure.

Keywords: investment policy, foreign experience, investment climate, public-private partnership, economic growth, investment attraction.

Bugungi globalashuv sharoitida mamlakat iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash va barqaror o'sishga erishishda investitsion siyosat muhim o'rin tutadi. Har bir davlat o'z iqtisodiy manfaatlaridan kelib chiqib, investitsiyalarni jalb etish, ularni maqsadli yo'naltirish hamda samarali boshqarish bo'yicha o'ziga xos mexanizmlarni shakllantirgan. Shu nuqtai nazardan, xorij mamlakatlarining investitsion siyosatni amalga oshirishdagi ilg'or tajribalarini o'rganish va ularni milliy amaliyotga moslashtirish O'zbekiston uchun dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Investitsiya (lotincha: investio — „o'rash“) — iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida o'z mamlakatida yoki chet ellarda turli tarmoqlarga, ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarga, innovatsiya, tadbirkorlik loyihalariga uzoq, muddatli kapital kiritish (qo'yish). Pulning vaqt (zamon)ga bog'liq qiymati nazariyasiga ko'ra, investitsiya kelajakda naf olish maqsadida mablag'lar qo'yishdir. Investitsiya kapitalni muayyan muddatga bog'lashni yoki band qilishni bildiradi. Bundan asosiy maqsad kapital qiymatini saqlab qolish yoki bo'lmasa kapital qiymatini vaqtda o'stirib borishdir. Iqtisodiy mazmuni jihatdan investitsiya turli faoliyatlarga safarbar etilgan moddiy, nomoddiy boyliklar va ularga bo'lgan huquqlarni aks ettiradi. Investitsiya sifatida pul, qimmatli qog'ozlar (aksiya, obligatsiya, sertifikat, veksel), yer, bino, inshoot kabi boyliklar, intellektual mulk bo'lgan ilmiy kashfiyotlar, ixtirolar va b. ishlatiladi. Investitsiya loyihalariga mablag' qo'yuvchilar — investorlar davlat, kompaniya, korxona, chet ellik fuqarolar, aholi va boshqalar bo'lishi mumkin[1].

Investitsion siyosat - bu davlat tomonidan iqtisodiyotni rivojlantirish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish, texnologiyalarni joriy etish va ijtimoiy sohalarini qo'llab-quvvatlash maqsadida investitsiyalarni jalb etish, taqsimlash va samarali boshqarishga qaratilgan chora-tadbirlar tizimidir.

Oddiy qilib aytganda, bu — davlatning investitsiyalarni (ya'ni, sarmoyalarni) qanday yo'naltirishi, qayerga sarflashi va investorlar uchun qanday sharoit yaratishini belgilab beradigan siyosatdir.

Investitsiyalarni jalb etish mamlakat rivojlanishini rag'batlantiradi. Bu jarayon yangi ish o'rinlari yaratish, texnologik va inson kapitalining o'sishini qo'llab-quvvatlash hamda infratuzilmani yaxshilash orqali amalga oshadi. Natijada yalpi ichki mahsulot (YaIM) ortadi, iqtisodiy raqobatbardoshlik kuchayadi va aholi turmush darajasi oshadi. Shu bilan birga, mamlakatlar ekologik ta'sir va xorijiy manfaatlariga qaramlik kabi muammolarni ham boshqarishlari zarur.

Investitsiyaning ijobiy ta'sirlari

- Ish o'rinlari yaratish: Investitsiyalar ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarini rivojlantirib, ishsizlik darajasini kamaytiradi va aholi daromadlarini oshiradi.

- Iqtisodiy o'sish: Investitsiyalar YaIMning o'sishiga, xorijiy valyuta tushumining ortishiga va mamlakatning tashqi savdo balansining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

- Texnologiya transferi: Xorijiy investitsiyalar ko'pincha yangi texnologiyalar, boshqaruv tajribalari va malakalarni olib kiradi, bu esa mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

- Inson kapitalini rivojlantirish: Investitsiyalar xodimlar uchun kasbiy tayyorgarlik darajasini oshirish, ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlariga kirishni yaxshilashga yordam beradi.

- Infratuzilmani rivojlantirish: Investitsiyalar yo'llar, elektr tarmoqlari, aloqa tizimlari kabi moddiy va raqamli infratuzilmani yaxshilashga mablag' yo'naltiradi.

- Kapital jamg'arilishi: Investitsiyalar yangi texnika, uskunalar va boshqa ishlab chiqarish vositalarini sotib olish uchun zarur mablag'ni ta'minlab, ishlab chiqarish quvvatini oshiradi.

- Soliq tushumlarining ortishi: Yangi korxonalar va kengaytirilayotgan bizneslar davlat byudjetiga ko'proq soliq tushumlarini keltiradi, bu esa o'z navbatida ijtimoiy xizmatlarga qayta investitsiya qilinadi.

Investitsiya siyosatining asosiy tamoyillari — bu aniq moliyaviy reja tuzish, investitsiyalarni turli aktiv turlari (aksiyalar, obligatsiyalar va boshqalar) o‘rtasida diversifikatsiya qilish, risklarni tushunish va boshqarish, uzoq muddatli investitsiyaga yo‘naltirilish hamda xarajatlarni minimallashtirishdan iboratdir.

Investitsiya siyosati shaxsiy moliyaviy strategiyani ham, davlatning investitsiyalarni jalb etish va tartibga solish bo‘yicha yondashuvini ham anglatadi. Investitsiya siyosati quyidagi turlarga bo‘linadi: shaxsiy moliyaviy rejalashtirishga yo‘naltirilgan siyosat, korporativ investitsiya siyosati hamda milliy (davlat) darajadagi investitsiya siyosati.

Turli mamlakatlarda investitsion siyosatni shakllantirishda umumiy metodologik yondashuvlar mavjud bo‘lsa-da, amaliyot sezilarli darajada farqlanadi va bu farqlarni quyidagi jadval orqali ko‘rishimiz mumkin:

1-jadval

Investitsion siyosatni amalga oshirishda rivojlangan xorijiy mamlakatlar tajribasi [5]

Mamlakat	Investitsion siyosatning asosiy yo‘nalishi	Davlatning roli	Asosiy maxanizmlar/dasturlar	Maxsus xususiyatlar
AQSh	Iqtisodiy erkinlik va liberalizm tamoyillariga asoslangan	Asosan xususiy loyihalarni moliyalashtirishni qo‘llab-quvvatlaydi	Dasturli boshqaruv tizimi; davlat buyurtmalari	Modernizatsiya, infratuzilma, ilmiy-tadqiqot, mudofaa sohasi
Yaponiya	Davlat va xususiy sektor hamkorligi	Davlat kredit institutlari orqali moliyalashtiradi	Yaponiya taraqqiyot banki, xalq kredit korporatsiyasi va boshqalar	Elektronika, robototexnika, axborot tizimlariga sarmoya
Argentina	Davlat faol ishtiroki	Milliy investitsion tizim orqali tartibga solinadi	Loyiha tanlash va hisobot tizimini qonun bilan belgilash	Qonuniy asosda davlat ishtiroki aniq tartibga solingan
Kolumbiya	Konstitutsiyaviy darajada mustahkamlangan siyosat	Rejalashtirish departamenti va Kengash tomonidan boshqariladi	Loyiha banki, milliy investitsion reja	Davlat loyihalari markazlashgan baholash tizimi orqali o‘tadi
Lotin Amerikasi	Davlatning keng ishtiroki	To‘g‘ridan-to‘g‘ri moliyalashtirish	Sektorlar bo‘yicha davlat dasturlari	Bozor islohotlaridan so‘ng xususiy sektorga o‘tish
Yevropa (G‘arbiy)	Sanoatni tiklash va modernizatsiya	Faol davlat buyurtmalari	Ko‘mor, metallurgiya va kemasozlik	Davlat buyurtmasi iqtisodiy siklni barqarorlashtiradi
Xitoy	Davlat xususiy-sheriklik asosida rivojlanish	Faol ishtirok	Infratuzilma loyihalari	PPP modeli orqali risk va foyda taqsimoti

Investitsiya siyosatini amalga oshirishning xalqaro tajribasi turli yondashuvlarni o‘z ichiga oladi, masalan, soliqlarni kamaytirish va byurokratik protseduralarni soddalashtirish orqali xorijiy investorlar uchun qulay muhit yaratish, shuningdek, ustuvor iqtisodiy sohalarga investitsiyalarni jalb qilish uchun maxsus dasturlarni ishlab chiqish. Mamlakatlar kapitalni jalb qilish uchun turli strategiyalarni, jumladan, rag‘batlantirish choralarini (subsidiyalar, soliq imtiyozlari) va qulay investitsiya muhitini yaratishni qo‘llaydilar [3].

O‘zbekistonda investitsiya siyosatini amalga oshirish samaradorligini oshirish bo‘yicha takliflar:

Xalqaro tajriba hamda O‘zbekiston iqtisodiyotining hozirgi holatini hisobga olgan holda, investitsiya siyosatini takomillashtirish uchun quyidagi yo‘nalishlarni ustuvor deb hisoblash mumkin:

1. Kichik va o‘rta biznes faoliyati bilan uyg‘un holda investitsiya strategiyalarini ishlab chiqish.

Mintaqaviy rivojlanish ustuvorliklarini kichik va o‘rta biznes (KO‘B) subyektlarining manfaatlarini bilan muvofiqlashtirish muhimdir. O‘zbekistonda investitsion muhitni faqat yirik investorlar uchun emas, balki “o‘rta sinf” tadbirkorlar uchun ham qulay qilish zarur. Shu maqsadda AQSh, Germaniya va Avstriya tajribasidan foydalanib, kichik va o‘rta korxonalarning investitsion loyihalarda ishtirokini rag‘batlantiruvchi mexanizmlarni joriy etish lozim.

2. Mintaqaviy investitsiya jarayonlariga moliya va bank tizimini faol jalb etish.

Bugungi kunda bank resurslari investitsiya dasturlarini moliyalashtirishda yetarlicha ishlatilmayapti. Germaniya va Avstriya tajribasidan kelib chiqib, tijorat banklari va moliya institutlarining investitsion loyihalarda bevosita ishtirokini kengaytirish, davlat banklari bilan hamkorlikda infratuzilma va ishlab chiqarish loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish zarur.

3. Davlat byudjeti mablag‘larini mintaqaviy darajada samarali taqsimlash va qo‘llab-quvvatlash mexanizmini rivojlantirish.

Kanadadagi kabi byudjetlararo transferlarning “gorizontal” va “vertikal” tizimini joriy etish foydali bo‘ladi. Xususan, iqtisodiy jihatdan orqada qolgan yoki tabiiy-iqlim sharoiti og‘ir hududlar uchun investitsiya subsidiyalari va grantlarini taqsimlash tartibini takomillashtirish muhimdir.

4. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmlarini rivojlantirish.

Yaponiya, AQSh va Fransiya tajribasidan kelib chiqib, DXSh asosida texnoparklar, innovatsion klasterlar, ilmiy-tadqiqot markazlari va sanoat zonalarini tashkil etish zarur. Bu yondashuv innovatsiyalarni iqtisodiyotga tatbiq etish va mahalliy ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish imkonini beradi.

5. Investitsiya siyosatining maqsadlarini ijtimoiy yo‘naltirish.

YaHM o‘shishiga erishish bilan bir qatorda, investitsiya siyosati orqali yangi ish o‘rinlari yaratish, aholining daromadini oshirish va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratish lozim.

6. Mintaqalararo investitsion hamkorlikni rivojlantirish (Xitoy tajribasi asosida).

Viloyatlar o‘rtasida investitsion aloqalarni yo‘lga qo‘yish, qo‘shni hududlarda qo‘shma ishlab chiqarish korxonalari va logistika markazlarini tashkil etish iqtisodiy integratsiyani kuchaytiradi. Bu esa ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish va mahsulotlar raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

7. Rivojlanish qutblari konsepsiyasini joriy etish.

Fransiya, Italiya va Ispaniya tajribasidan foydalanib, iqtisodiy jihatdan sust rivojlangan hududlarda “rivojlanish qutblari”ni shakllantirish maqsadga muvofiq. Bu yondashuv mintaqaviy yetakchi tarmoqlarni aniqlab, ularni investitsiya siyosati orqali qo‘llab-quvvatlashni nazarda tutadi. Masalan, qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qayta ishlash, to‘qimachilik, turizm yoki energetika sohalari shular jumlasidandir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Ендовицкий Д.А. Комплексный анализ и контроль инвестиционной деятельности: методология и практика / Д.А. Ендовицкий; подред. Л.Т. Гиляровой. М: Финансы и статистика, 2011, изд. №2, 400с.
2. Швандар В. А. Базилевич А. И. Управление инвестиционными проектами -М.: ЮНИТИ, 2017. - 444 с.
3. Шарп У.Ф., Александр Г.Д., Бейли Д.В. Указ. соч. – С. 1035.
4. Нешиной А.С. Инвестиции: Учебник. 4-е изд. М.: Дашков и К°, 2006. С.372.
5. Vaxabov A.V., Xajibakiev Sh.X, Muminov N.G. Xorijiy investitsiyalar. O‘quv qo‘llanma. T.: «Moliya». 303 b.

6. Henkin L. International Law: Cases and Materials. – Saint Paul, Minnesota, U.S.A.: West Publishing Co., 1993. – P. 525–538.
7. Балабанов В.С., Дмитриева Е.В. Основные понятия и сущность инвестиционной деятельности предприятия. Научно-практический журнал. Москва. 2012.
8. Ратникова Д.С. Правовое регулирование инвестиционной деятельности в Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук. М., 2011. С. 214.
9. Гушин В.В., Овчинников А.А. Инвестиционное право. М., 2006. С. 673.
10. Сошников И.В. Классификация инвестиций и формирование инвестиционного рынка в регионах России // Региональная экономика: теория и практика. 2007. С. 24.

УДК: 338.3

НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ВНЕДРЕНИЯ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ В ГЕНЕРАЦИЮ ЭНЕРГИИ

ENERGIYA ISHLAB CHIQRISHDA QAYTA BO‘LGAN MANBALARNI TAROQ QILISHNING BA‘ZI MAMULLARI

SOME PROBLEMS OF IMPLEMENTING RENEWABLE SOURCES IN ENERGY GENERATION

Амбарцумян Анастас Алексеевич, доцент
Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека, к.э.н.

Аннотация

В рамках проведённого исследования сделана попытка обобщения опыта, определения проблем и формулирования приоритетов в использовании возобновляемых источников в производстве энергии в Узбекистане. Учитывались накопленный опыт генерации энергии в мире и Узбекистане, нарастающие проблемы в развитии мирового энергетического рынка, последствия влияния на его состояние различных факторов.

Ключевые слова: энергетика, генерация, электроэнергия, возобновляемые источники энергии, атомная энергетика, «зелёная» энергетика, энергоэффективность

Tadqiqot doirasida O‘zbekistonda energiya ishlab chiqarishda qayta tiklanadigan manbalardan foydalanish bo‘yicha tajribani umumlashtirish, muammolarni aniqlash va ustuvor yo‘nalishlarni shakllantirishga harakat qilindi. Jahonda va O‘zbekistonda energiya ishlab chiqarish bo‘yicha to‘plangan tajriba, jahon energetika bozorini rivojlantirishda ortib borayotgan muammolar, uning holatiga turli omillar ta’sirining oqibatlari hisobga olindi.

Kalit so‘zlar: energetika, generatsiya, elektr energiyasi, qayta tiklanadigan energiya manbalari, atom energetikasi, "yashil" energetika, energiya samaradorligi

This study attempts to summarize experience, identify challenges, and formulate priorities in the use of renewable energy sources in energy production in Uzbekistan. It takes into account accumulated experience in energy generation worldwide and in Uzbekistan, the growing challenges in the development of the global energy market, and the impact of various factors on its status.

Keywords: energy, generation, electricity, renewable energy, nuclear energy, green energy, energy efficiency

Актуальность темы данного исследования определяется существенным нарастанием потребностей экономики, домохозяйств в достаточных объёмах стабильно производимой энергии. Важность решения данной проблемы ещё раз подчеркнул Президент Узбекистана